

Smuteční řečník a obřadník / řečnice a obřadnice (kód: 69-049-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo pro místní rozvoj
Skupina oborů:	Osobní a provozní služby (kód: 69)
Týká se povolání:	Smuteční řečník a obřadník
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Formální a obsahová příprava smutečního projevu	4
Přednes smuteční řeči	4
Obstarání úkonů při smutečních obřadech	4
Zajištění a podpora důstojného a pietního smutečního obřadu	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Formální a obsahová příprava smutečního projevu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat základní podmínky nutné k přípravě smutečního projevu	Písemné a ústní ověření
b) Vysvětlit odlišnosti při smutečních obřadech na pohřbech příslušníků jiných národností	Písemné a ústní ověření
c) Vysvětlit pravidla verbální a nonverbální komunikace, správného zacházení s hlasem, držení těla, účel pomlk při projevu v kontaktu s pozůstalými	Písemné a ústní ověření
d) Vytvořit návrh rámcové smlouvy mezi řečníkem a klientem o poskytnutí služby	Praktické předvedení
e) Vysvětlit hlavní body osnovy smutečního projevu a účel řečnických ozdob, básní a citátů	Písemné a ústní ověření
f) Sestavit smuteční projev na základě životopisu, fotografií a příběhu o zemřelém	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Přednes smuteční řeči

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit a přednést smuteční řeč nad dětskou rakví podle zadání	Praktické předvedení
b) Připravit a přednést smuteční řeč v exteriéru podle zadání	Praktické předvedení
c) Připravit a přednést smuteční řeč v obřadní síni podle zadání v délce 5 až 10 minut	Praktické předvedení
d) Připravit a přednést smuteční řeč nad urnou podle zadání v délce 3 minut	Praktické předvedení
e) Projevit soustrast a připravit kondolenční knihu	Praktické předvedení
f) Ohodnotit sám sebe po přednesu smuteční řeči	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obstarání úkonů při smutečních obřadech

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat možnosti působení osobnosti obřadníka na pozůstalé (úprava jeho zevnějšku, jeho důvěryhodnost, komunikační kompetence, kultura projevu)	Písemné a ústní ověření
b) Popsat nezbytné úkony a činnosti při přípravě a v průběhu smutečního rozloučení v kostele nebo v obřadní síni, při pohřbu do země nebo hrobky	Písemné a ústní ověření
c) Popsat činnosti při přípravě a v průběhu vystavení těla zemřelého	Písemné a ústní ověření
d) Umístit v obřadní síni rakev na katafalk, určit, kam rozmístit donesené květinové dary (věnce, kytice se stuhami, podle kterých je možné určit dárce) a kam ukládat dary nejbližších pozůstalých a významných institucí	Praktické předvedení
e) Charakterizovat, jak zpravidla probíhá a kdy končí smuteční obřad v občanské obřadní síni, v kostele nebo na veřejném pohřebišti	Písemné a ústní ověření
f) Předvést smísení popela se zemí včetně zápisu s podpisem odpovědné a provádějící osoby	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zajištění a podpora důstojného a pietního smutečního obřadu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit a vyzdobit smuteční obřadní síň (zkontrolovat akustiku a ozvučení, osvětlení, umístění fotografie zesnulého, umístění květinových darů, umístění svícnů apod.)	Praktické předvedení
b) Připravit a vyzdobit hrobové místo a jeho cestu k němu (např. obložení hrobu chvojnám, plátny, vyznačením místa pro řečníka a květinové dary)	Praktické předvedení
c) Charakterizovat význam smuteční hudby, doporučit konkrétní pohřební písně podle zadání, navrhnout vhodnou délku a vhodné okamžiky pro pouštění během smutečního obřadu	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vysvětlit význam smutečního obřadu jako odlučovacího a přechodového rituálu	Ústní ověření
e) Vytvořit podrobný tištěný program smutečního obřadu velmi významné osobnosti, který bude počítat s větším počtem smutečních hostů, smutečním průvodem městem, velkou pohřební hostinou, noclehem a mezinárodní účastí	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Popsat tři pilíře občanského, křesťanského a židovského pohřbu - hodnotu mrtvého těla, péči o pozůstalé a duchovně-spirituální rozměr	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky není vyžadována.

Autorizovaná osoba navodí atmosféru důvěry tak, aby se uchazeč mohl během zkoušky otevřít a vědomě se zúčastnit inscenovaného pohřebního obřadu a poskytovat svou osobní přesvědčenou spolupráci.

Konkrétní úkoly a jejich rozsah určí autorizovaná osoba. Na jednom úkolu je možné ověřit kritéria hodnocení z několika odborných kompetencí. Během modelových situací se především sleduje, jakým způsobem uchazeč pracuje se svým tělem, hlasem a potřebami pozůstalých (potřeba času, empatie, přístupu k realitě, respektování individuality apod.).

Praktickou část zkoušky je potřeba zaznamenat audiovizuálně pro vyhodnocení a analýzu uchazečova výkonu a také pro splnění odborné kompetence **Přednes smuteční řeči**, kritérium f) uchazečem. Tento záznam bude smazán bezprostředně po vykonání zkoušky. Uchazeč o zkoušku podepisuje souhlas s natáčením během zkoušky.

U odborných kompetencí **Formální a obsahová příprava smutečního projevu**, kritérium f) a **Přednes smuteční řeči**, kritérium a), b), c) a d) autorizovaná osoba připraví alespoň tři různé varianty zadání či podkladů ke každému kritériu a jednu variantu zadá uchazeči.

V případě ověření způsobem *písemné a ústní ověření* uchazeč písemně vypracuje a ústně doplní či dovysvětlí dané úkoly. V případě ověření způsobem *praktické předvedení a ústní ověření* uchazeč prakticky splní a ústně doplní či dovysvětlí či zhodnotí dané úkony.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti smutečního řečníka a obřadníka.
- b) Profesionální kvalifikace 69-049-M Smuteční řečník a obřadník / řečnice a obřadnice a střední vzdělání s výučním listem a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti smutečního řečníka a obřadníka.

Další požadavky:

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícími orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo pro místní rozvoj, www.mmr.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- místnost pro provedení zkoušky s PC, tiskárnou a internetovým připojením
- obřadní síň s ozvučením, osvětlením včetně inventáře pro smuteční obřady (katafalk, rakev či maketa rakve, věnce, plátna, svícný, květinové dary, chvojí apod.)
- hrobová místa na veřejném pohřebišti
- 3 x modelový životopis, příběh o zemřelém, fotografie
- kondolenční kniha
- popel
- psací potřeby
- kamera

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K Žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 20 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 4 až 6 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů. Doba trvání písemné části zkoušky jednoho uchazeče je 60 minut.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro ostatní služby, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Unie pohřebních služeb, z. s., Praha

Pegas CZ s. r. o., Praha

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha